

Tööstuslike vaikkatetega kaetud põrandate puhastamine ja hooldus

Tutvustus

Mistahes liiki vaikkatetega kaetud põrandakatted on alusbetooniga monoliitsed, tugevad ja kulumiskindlad, ei eralda kulutamisel tolmu ning on vedelikke mitteläbilaskvad ja mitteimavad.

Peamine eripära teiste katetega on see, et vaikkatetel puuduvad materjalipoorid, kuhu kogunevad bakterid, mikroorganismid ja mustus. Samuti pole põrandatel vuuke mis korjaks ja imaks mustust. Need omadused kindlustavad mitte ainult põrandate vastupidavuse, vaid ka lihtsustavad põrandate puhastamist, kui kasutusel on sobiv puhastusrežiim.

Põrandale langev tolm ja mustus toimivad koristamata põrandal abrasiivselt ja kulutavad vaikkatet.

Puhastamine

Põrandakatte puhastamisel tuleb eristada 2 komponenti, mehhaaniline ja keemiline komponent.

Mehhaaniline komponent – energia- kantakse põrandale tavaliselt üle kääritavate liigutustega, kas käsitsi või pesumasina. Samuti saab mehhaanilist jõudu üle kanda ka survepesurite ja aurupuhastitega.

Keemiline komponent, puhastusaine, lahustab või emulgeerib mustuse või reostuse. Kui see on sündinud on eduka puhastamise võtmeks musta vee eemaldamine ja loputus puhta veega.

Vaikkatted kannatavad puhastamist enamike laialtlevinud puhastusainetega, kui neid on kasutatud vastavalt tootjapoolstele ettekirjutustele ja tagatud korralik loputamine puhta veega.

Alati on siiski kasulik teha uute puhastusainetega eelnev kohttest vähemärgatavates kohtades.

Ehitusjärgne puhastamine

Epoksü- ja polüuretaanvaik põrandakatted paigaldatakse tavaliselt uue või saneeritava ehitusobjekti varajases ehitus-stadiumis. Seetõttu võivad põrandad sõltuvalt objekti- ja ehitustööde iseärasustest olla allutatud väga erinevatele tingimustele, nagu näiteks:

- töstukiliiklus;

- raske koormusega seadmete paigaldus;
- maha läinud värv, õli jm. kemikaalid.

Kõige selle pärast on soovitatav kaalutleda järgmisi abinõusid:

- põranda kinni katmine ajutise kattega, näit. plastsest materjalist polüetüleenkile ("Polythene") või põrandapapp;
- liiga varase liikluse (eriti kummirehvsõidukite) vältimine. See vähendab mustuse sööbimise riski põrandapinda enne selle täielikku kõvastumist.
- madalamal temperatuuril on soovitatav pidada 3-7 päevane periood enne, kui põrandat täielikku eksploatatsiooni lubada (jälgida tootekirjeldusi).
- põranda puhastamine ka tavalisest kangemate keemiliste puhastusvahenditega enne selle kasutusse laskmist (siiski mitte enne 10 päeva möödumist katte paigaldusest). Vältida tuleks värvieemaldajaid, mis sisaldavad söövitavaid leeliseid ja klorineeritud hüdrokarbonaat-ühendeid, ning atsetooni sest need võivad pleegitada põrandapinda või rikkuda selle värvi.

Kasutusaegne puhastamine

Spetsiaalne põrandate puhastamise varustus, samuti keemiliste puhastusvahendite / bakteriotsiidide valik on tänapäeval laialdaselt kättesaadav.

Enne varustuse valimist tuleks läbi mõelda järgmised kriteeriumid:

- Valida vastavalt määrumise liigile sobiv puhastusmeetod. Seade, mis on sobiv nn. märgmäärumisega pindadele liha-tööstuses võib mitte sobida nn. kuivmäärumisega pindadele pagari-tööstuses.
- Valida vastavalt määrunud alade seisukorrale puhastamisemeetod ja puhastussagedus. Kõik meetodid mis võivad sobida valmiskauba lao põrandale, ei pruugi sobida kõrge riskifactoriga piirkondadele nagu näiteks külmutatud toiduainete ettevalmistamise ruumide põrandad.
- Meetodid, mis on sobivad väljaspool tööaega, võivad tööajal mitte sobida. Puhastaja peab olema teadlik aerosoolide kasutamise ohtudest.
- Antistaatiliste katetega põrandad vajavad alati erilist tähelepanu kuna puhastusained võivad muuta katte elektrilisi omadusi

Lühike soovitus põrandate pesuks:

- Pühkige põrandalt lahtine tolm ja mustus

- Kasutage mustusega sobivat puhastusainet
- Lahustage puhastusaine vastavalt tootja juhistele ja laske tal toimida, kiirendamiseks hõõruge harjaga
- Ujutage üle veega ja küürige
- Eemaldage must vesi imuriga või pühkige kummiraakliga äravooluavasse
- Järgige keskkonnanõudmisi mürgise reovee käitlemisel
- Loputage veelkord ja eemaldage vesi

Regulaarne puhastus viiakse tavaliselt läbi kasutades neutraalset vähevahutavat puhastusainet ja sellega sobivat puhastusmasinat

Lapp ja pang

Ei ole rutiinse koristamise vahendid, nad sobivad pigem mahavalgunud loikude eemaldamiseks. Ideaaljuhul sobivad ka lapp ja pang põranda puhastuseks kuid tegelikult ei vahetata pesu käigus vett piisavalt sageli ja mustus hõõrutakse ühtlaselt kogu põrandale.

Puhastusmasinad

On tavaliselt parimad vahendid vaikatete puhastamiseks sest tagavad kogu puhastuse ajal:

- Pesuaine kontrollitud kanguse
- Piisava küürimistsüklite arvu
- Pideva puhta vee olemasolu
- Pideva musta vee eemalduse
- Pideva põrandapinna kuivatuse

Karedamate katete jaoks annab parema tulemuse harjade kasutamine masinal

Enamikes puhastusvarustust ja –aineid tootvates firmades pakutakse varustuse ning kemikaalide praktilist demonstratsiooni.

Kuna puhastusmasinate, keemiliste puhastusainete ja bakteritsiidide valik on nii mitmekesine, võib nende valikul kergesti segadusse sattuda. Täpne kemikaaali valik on väga oluline ja on tungivalt soovitatav küsida spetsialistidelt nõu.

Vahatamine

EPOKATETE EHITUS BETOONPÕRANDATE PARANDUS

Kuigi kunstvaikkatted on tugevad ja vajavad suhteliselt vähe hooldust on siiski nende pikaajase vastupidavuse huvides neid paar korda aastas vahatada. Vahatamine täidab mikropoorid ja kergendab katte puhastamist.

Hooldus ja parandamine

Isegi kõige hoolsamalt puhastatud vaikkattelt võib leida kahjustusi, mis võivad olla tekkinud paigaldamise või eksploatatsiooni käigus mõne ette-arvamatu intsidendi tagajärjel. Selle tulemusena aga võivad tekkida praod, mis omakorda suurendab bakterite levimise riski ja kahjustab põrandakatte püsivust ning nõuetele vastavat säilivust.

Kui selline situatsioon peaks ette tulema, siis tuleb kahjustatud vaikkate viivitamatult parandada. Vastasel juhul tekivad põrandal niiskuse läbipääsust aluspinda sekundaarsed kahjustused, kate lööb aluspinnalt lahti. Soovitav oleks konsulteerida ka paigaldamisspetsialistiga, kellel on sügavamad teadmised parandus-tehnikatest, millega teie vaikkate teile vastavate tingimustega taastada saaks.

Kõrgetele tööstushügieenistandarditele vastavaid tingimusi saab rakendada vaid juhul, kui teie vaikkatte paigaldus on täielik.

Viited:

1. Holah, J.T., Timperley, A.W., and Holder, J.S., The Spread of Listeria by Cleaning Systems. Campden & Chorleywood Food Research Association, Technical memo-randum No.590 (October 1990).
2. Holah, J.T., Taylor, J.H., and Holder, J.S., The Spread of Listeria by Cleaning Systems (Part 2). Campden & Chorleywood Food Research Association, Technical memorandum No.673 (March 1993).
3. European Council Directive 93/43/EEC on the Hygiene of Foodstuffs (14 June 1993)
4. FeRFA Guide to cleaning resin floors (2006) www.ferfa.org.u